

Olomouc – nejstarší místo s německou nadační profesurou

MILADA HRONOVÁ

Germanistika na Univerzitě Palackého slaví desetileté fungování institutu nadační profesury pro výzkum německé literatury z Moravy a Čech. Do budoucna ji ale bude podporovat na vlastní náklady především univerzita.

Místo nadačního profesora získal Jörg Krappmann. Na univerzitu přijel v roce 1992 jako mladý absolvent. „Olomoucká germanistika tehdy potřebovala lektora. Krappmanna pozvali do Olomouce tehdejší revoluční studenti, kteří byli v Erlangenu,“ vysvětlila Ingeborg Fialová. Sám Krappmann pak dodal, že do Olomouce přijel na divoko, nebyl tedy placen žádnou německou institucí.

Znalost němčiny upadá

„Nemyslím si, že pocházím z úplně rozdílných poměrů. Do Olomouce jsem přijel hned po studiu, takže celý svůj profesní život jsem strávil na Univerzitě Palackého,“ řekl Krappmann, který je dnes vedoucím katedry germanistiky. Domnívá se, že v porovnání s Německem měl příležitost v Olomouci rychleji profesně růst. „Mnohem dříve jsem se dostal k možnosti vyučovat a přednášet,“ dodal Krappmann.

Jako nadační profesor se podílí na veškerých aktivitách Centra pro výzkum moravské německé literatury. Jen z některých studentů je trochu

Nadačním profesorem je v Olomouci docent Jörg Krappmann. Do někdejšího Československa přicestoval v roce 1992.
Foto: PAVEL KONEČNÝ

zklamaný. „Jsem se studenty zhruba dvacet let a zdá se mi, že dříve se s nimi dalo k vědeckým výsledkům dojít mnohem dříve než dnes. Určitě to není jen obecným poklesem vzdělanosti, možná měli dříve jiné motivace, možná že dnes studenti očekávají od vysokoškolského studia něco jiného. Jisté souvislosti lze vidět i v tom, jak němčina mizí z Čech. Studenti hovořili německy plyně od prvního

ročníku, dnešní schopnost vyjadřovat se v německém jazyce je mnohem nižší,“ zhodnotil situaci Krappmann.

Olomouc – jedna ze čtyř

První nadační profesury byly založeny a financovány německým ministerstvem kultury v 60. letech minulého století. Šlo o podporu institucí věnujících se péči o německou kulturu. V Německu jich dodnes fun-

guje pětadvacet, mimo Německo jen čtyři. V estonském Tallinnu, rumunské Kluzi, maďarské Pécsi a nejstarší z nich v Olomouci.

„Na přelomu tisíciletí přišel tehdejší německý ministr kultury s myšlenkou, že by instituty nadačního profesora měly být zřízeny i mimo území Spolkové republiky Německo. Tak vznikla nadační profesura pro výzkum německé literatury z Moravy

a Čech na Univerzitě Palackého,“ vzpomněla Fialová.

Psal se rok 2003 a spolková vláda podpořila vznik této instituce v Olomouci s finančním zajištěním na pět let. Podle profesorky Fialové tehdy probíhala velmi složitá jednání, neboť první myšlenky směřovaly k umístění nadační profesury na Univerzitu Karlovu v Praze.

„To, že šla do Olomouce, si přičítám jako velkou zásluhu. Tehdy jsme totiž prezentovali vše, co na olomoucké katedře germanistiky děláme,“ konstatovala Fialová.

Podle ní byla německá literatura z jiných regionů než Prahy považována za méněcennou. „Když se řeklo německá literatura z Čech, tak se tím myslela především pražská německá literatura, mysleli se tím autoři typu Franz Kafka,“ podtrhla Fialová.

Místo na slunci

Dnes je situace zcela jiná. „Vzhledem k naší desetileté činnosti, která s sebou nese určité výsledky, začíná být o regionální literaturu zvýšený zájem. Začíná se prosazovat názor, že výzkum regionální literatury může přinést mnohé i klasickým dějinám literatury v centrech jako jsou Berlín či Vídeň. Znalost materie, kterou v Olomouci shromažďujeme a kterou máme, může totiž obecný pohled literárních dějin změnit, posunout či obohatit,“ vysvětlila Fialová. I germanistika Univerzity Karlovy dnes používá olomoucké metody výzkumu.

Pokračování na straně 2

Poprvé a naposledy

Poslední První krok jste si mohli přečíst v minulém čísle Žurnálu. Rubrika, jejíž logo tvořila vlajka Žurnálu zapíchnutá na Měsíci, skončila. Ustoupila. Udělala krok stranou. Příběhy absolventů a začátečníků vystřídají na stejném místě rozhovory. Ptát se budeme významných a výrazných osobností, které na univerzitu zavítají, nebo osobností, které jsou na univerzitě už léta, ale neviditelné.

Léta už je na univerzitě i profesor Krappmann, podle českých regulí vlastně „jenom“ docent. Sice s ním nepřinášíme rozhovor, ale hovořili jsme spolu a nakonec je na první straně. Přestože byl horkým kandidátem na první interview. Prvenství nakonec připadlo neviditelnému tvůrci filmů, který je dělá v hlavě doma na gauči. Plachému scénáristovi, který oživil větu: A komu tím prospějete?

Vám. Pevně věřím, že změna bude pro vás, čtenáře, příjemná.

Pavel Konečný
šéfredaktor

Filozofickou fakultu čeká modernizace dvou budov

První centrum pro experimentální politologii ve střední Evropě, tlumočnická laboratoř a další špičková vědecká pracoviště vzniknou díky přestavbě dvou budov filozofické fakulty v Křížkovského ulici. Modernizace potrvá 22 měsíců, celkové náklady přesáhnou 95 milionů korun.

„Hlavním důvodem realizace projektu je nevyhovující technický stav budov, jejichž užitná hodnota z hlediska výuky a výzkumu neodpovídá současným technickým a hygienickým standardům a neposkytuje prostor k dalšímu výzkumnému a vzdělávacímu rozvoji fakulty,“ uvedl děkan filozofické fakulty Jiří Lach.

Filozofická fakulta se dlouhodobě profiluje jako vědecko-výzkumné pracoviště. Nabízí řadu doktorských programů, její absolventi nacházejí uplatnění na pracovním trhu. Fakulta má rovněž silné vazby na zahraniční

odborníky. K tomu ale potřebuje modernější prostory s odpovídajícím vybavením.

„Další zkvalitňování poskytované výuky a prováděného výzkumu v současné době naráží na objektivní překážku v podobě nevyhovujícího stavu dvou objektů filozofické fakulty. Plánované opravy poskytnou kvalitní a motivační zázemí pro sofistikovaný výzkum světových parametrů a současně se stanou platformou pro modernizaci studijních plánů s cílem dalšího zvýšení uplatnitelnosti absolventů na trhu práce,“ dodal proděkan fakulty Ondřej Kučera.

Opravy se dotknou šesti kateder – aplikované ekonomie, asijských studií, filozofie, nederlandistiky, obecné lingvistiky a politologie a evropských studií. V objektech vznikne například i specializovaná laboratoř psycholingvistiky a lexikostatistiky s unikátním technologickým

vybavením, překladatelská a jazyková učebna, nová knihovna i informační centrum.

Celkové výdaje činí přes 95 milionů korun, z toho je téměř 81 milionů

korun dotace z Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace a 14 milionů korun přispívá státní rozpočet České republiky. Modernizace skončí v závěru příštího roku. (srd)

Budovy filozofické fakulty s čísly 12 a 14 v Křížkovského ulici.
Foto: PAVEL KONEČNÝ

HPV

Vědci z lékařské fakulty pomohou odhalit infekci způsobující rakovinu.

2

GAUČÍK

Pracovní místo Petra Jarchovského.

4

BIKER

Pavel Skalický sní o olympiádě.

7

Vědci z lékařské fakulty pomohou ženám odhalit infekci způsobující rakovinu

MARTINA ŠARADÍNOVÁ

Diskrétně a v pohodlí domova si mohou nově ženy odebrat biologický vzorek pro zjištění přítomnosti infekce HPV, která způsobuje rakovinu děložního čípku. Jediněnou samoodběrovou sadu uvádí na trh obecně prospěšná společnost Rakovina věc veřejná. Vzorky následně vyhodnotí odborníci Ústavu molekulární a translační medicíny lékařské fakulty.

„Vzorky budou zpracovány pomocí nejmodernějších technologií, molekulárně-biologickými metodami, na úrovni DNA (deoxyribonukleové kyseliny). Projekt je určen hlavně ženám, které se z různých důvodů neúčastní celostátního screeningového programu rakoviny děložního čípku,“ uvedl ředitel obecně prospěšné společnosti Peter Vanek.

Samovyšetřovací sady si mohou ženy objednat prostřednictvím internetu na webové stránce www.veverejna.eu, cena je 1199 korun.

HPV. Třetí nejčastější karcinom

Infekce HPV virem (Human Papillomavirus) je pohlavně přenosná viróza, která může u žen způsobit onkologická onemocnění děložního čípku a podle nejnovějších výzkumů i další

onkologická onemocnění, například nádory krku a hlavy. Karcinom děložního čípku je třetím nejčastějším nádorovým onemocněním u žen, hned po karcinomu prsu a tlustého střeva. Postihuje bohužel ženy všech věkových kategorií. Vzniku nádoru předchází dlouhodobá HPV infekce a vznik přednádorových změn.

Přítomnost HPV viru ve většině případů ke vzniku karcinomu děložního čípku sama nestačí. Jeho vývoj je velmi pomalý a podmíněný dlouhodobou, více než půl roku trvající infekcí vysoce rizikovými typy HPV. Více než 30 procent případů karcinomu děložního čípku v České republice je diagnostikováno až v třetím a vyšším stádiu onemocnění, což výrazně snižuje šance na úplné vyléčení a délku života postižených žen.

Na celém světě je ročně nově diagnostikováno více než 500 tisíc nádorů děložního čípku u žen a více než 270 tisíc osob na toto onemocnění umírá.

Rakovina je věc veřejná

Obecně prospěšná společnost Rakovina věc veřejná, kterou založila stejnojmenná nadace pro výzkum rakoviny, chce zvýšit povědomí o této problematice mezi ženami. Hodlá je také motivovat k molekulárnímu vyšetření HPV infekce, a to zejména infekce nejrizikovějšími genotypy tohoto viru,

Testování podtypu HPV.
Foto: JAKUB ŽÍDEK

takzvanými hrHPV (high-risk HPV). V případě pozitivního výsledku na hrHPV infekci klientky vyhledají svého gynekologa, který na základě cytologických nebo histologických vyšetření doporučí další kroky.

Cílem obecně prospěšné společnosti Rakovina věc veřejná je prevence a podpora výzkumu v oblasti infekčních a nádorových onemocnění, které jsou realizovány převážně v Ústavu molekulární a translační

medicíny. Jejím dalším úkolem je zvýšit počet žen účastnících se celostátního screeningu rakoviny děložního čípku. Dle posledních informací do tohoto programu není zapojena přibližně polovina českých žen.

Nepřátelé nosorožců? Pytláci, stres, sója

MARTIN VIŠŇA

Ivana Cinková z katedry zoologie přírodovědecké fakulty byla na konci března první ženou přednášející v sérii setkání Science Café. Promluvila o problematice chovu nosorožců a přidala i nevědecké zážitky ze svého terénního výzkumu.

„Nosorožci jsou v živočišné říši docela nezvyklá zvířata, na základě jejich popisu kdysi vznikla legenda o bájných jednorožcích,“ zahájila přednášku trochu pohádkově doktorandka. Záhy ovšem její slova zvážněla. „Čtyři ze šesti druhů jsou kvůli nelegálnímu lovu kriticky ohrožené. Z nosorožčích rohů v Asii vyrábějí tradiční dýky a také se traduje, že mají léčebné účinky. Nedávno se dokonce rozšířila zpráva, že léčí

i rakovinu,“ uvedla hlavní důvod lovu ve volné přírodě vzácných tvorů.

Prozradila pro představu také cenu za kilogram rohu. „Pohybuje se kolem pětadesáti tisíc dolarů, což je víc než cena zlata, diamantů nebo kokainu. Přitom chemické složení rohu je stejné jako u lidského nehtu,“ zmínila nesmyslnost vybíjení Cinková. K tématu pytláctví se později vrátily také posluchačské dotazy v závěrečné diskusi.

Agrese v zajetí

Zooložka již řadu let zkoumá sociální chování nosorožce tupoносého a nosorožce Cotto-nova. Zatímco počty tupo-nosých

tlustokožců v jižní Africe jsou více-méně stálé, severní druh je na tom o dost hůře. V zajetí přežívá posledních sedm zvířat, mimo jiné jedna samice v zoo ve Dvoře Králové, nejsou již ale schopna reprodukce.

„Nosorožci se v zajetí dožívají vysokého věku, ale rozmnožují se velmi málo. Proč je předmětem výzkumu. Jednou z hypotéz je složení potravy, jejímž základem je jetel, vojtěška nebo sója. Ty ale obsahují látky, které mohou zablokovat reprodukční funkci. Další může být agonistické, nepřátelské sociální chování nosorožců, které je v zajetí výraznější než v přírodě a zvyšuje u jedinců produkci stresových hormonů,“ vyjmenovala doktorandka některé rozdíly mezi přirozeným a nuceným prostředím.

„Pro nosorožce je sociální chování velmi důležité. Když z královédvorského stáda tvořeného samcem a pěti samicemi oddělili samici, která původně žila ve volné přírodě, výrazně vzrostlo agresivní i hravé chování mezi samcem a zbylými samicemi,“ uvedla příklad ze svého výzkumu Cinková. Později se vydala také do menších afrických rezervací, kde je situace sice lepší, přesto chování zvířat ovlivňuje například přikrmování v době sucha.

Slon překážkou ve výzkumu

V současnosti se zooložka zabývá především vokální a čichovou komunikací tlustokožců. Jejich pochopení má vést k usnadnění chovu nosorožců v zajetí. „Zjistili jsme rozdíly mezi hlasy zmíněných druhů, prozatím nemáme zpracovaná data ze studia reakcí na playback, ale kontaktní zvuky jsou důležité nejen pro sociální, ale i teritoriální a rozmnožovací chování nosorožců,“ sdělila. Pro čtyřicítku posluchačů měla připraveny také ukázky vokálního repertoáru zvířat i toho, jak si značkují své teritorium.

A aby se celé povídání v kavárně Mezi Světy netočilo jen kolem nosorožců, problémů s jejich chovem a pytláctvím, přidala doktorandka k dobru ještě své zážitky z realizace terénního výzkumu v Africe. Od administrativy a zničených pneumatik se přitom dostala až k jiným živočišným druhům – loupivým opicím či slonům. „I sloni mohou být překážkou ve výzkumu. Pokud si zrovna umanou třeba otrhávat z cesty větve stromů, tak můžete čekat hodiny, než budete moci pokračovat v cestě. Dají vám jasně najevo, že tady mají přednost oni. Ale taková dobrodružství za tu práci stojí,“ zakončila první žena v Science Café svůj výklad.

Olomouc – nejstarší místo s německou nadační profesurou

Dokončení ze strany 1

„Náš výzkum mění teoretická paradigma. Nevybírá ke zpracování jen velké autory, nýbrž se dívá na literaturu prostřednictvím metod literárních, sociologických a metod kulturní historie v kontextu regionu,“ dodala Fialová.

Dlouholetá práce olomouckého nadačního profesora spočívala ve vyhledávání dat o moravské německé literatuře. Společně se studenty hledal autory, díla, která následně pročítali. V průběhu let tak bylo znovuobjeveno na 2500 zapomenutých autorů z Moravy a Čech. Společným úsilím vytvářeli databanky, slovníky, lexikografické popisy, aby poté mohlo nastat období, v němž začalo vědecké vytěžování sešíraného materiálu. Psaly se studie, doktorské práce, diplomové práce, organizovaly mezinárodní konference, z nichž vznikaly sborníky.

„Vydali jsme tři desítky knižních publikací, dva díly slovníku a připravujeme díl třetí,“ řekla Fialová. Zároveň připomněla důležitou osvětovou činnost centra, které se obrací především k českému publiku.

Za patnáct let činnosti si olomoucké Centrum pro výzkum moravské německé literatury s nadačním profesorem vydobylo důležité postavení výzkumné instituce a shromáždilo široký okruh spolupracovníků a partnerů z Německa, Rakouska a dalších evropských zemí.

Poté, co v roce 2008 ukončila Spolková republika Německo financování nadační profesury v Olomouci, převzala finanční péči o tuto instituci Univerzita Palackého. Germanistiku studuje přibližně 250 posluchačů.

Oslava 10. výročí existence nadační profesury v Centru pro výzkum německé moravské literatury při FF UP proběhne 10. dubna v kapli božího Těla pod záštitou ministra zahraničních věcí ČR Karla Schwarzenberga a ministra kultury Spolkové republiky Německo Berndta Neumanna.

Ivana Cinková hovořila o ohrožených lichokopytnících se sociálním chováním.
Koláž: ŽURNÁL UP

evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

UNIVERZITA PALACKÉHO – CENTRUM VĚDY PRO VŠECHNY | CZ .1.07/2.3.00/35.0011

Tyflolaboratoř naučí číst pomocí rukou

MARTINA ŠARADÍNOVÁ

Studenti pedagogické fakulty se budou moci lépe připravit na svoji budoucí práci se zrakově postiženými klienty. V dostavbě fakulty vznikne speciální tyflolaboratoř za milion korun, která poslouží jako cvičné prostředí.

„Doposud jsme neměli žádnou laboratoř, která by byla technicky vybavena tak, abychom s klienty mohli pracovat přímo na fakultě. Museli jsme jezdit do škol pro žáky se zrakovým postižením či různých organizací a tam žádat, aby nám umožnili provést šetření. Nová laboratoř vše usnadní, bude vybavena jako cvičné prostředí pro práci se zrakově postiženými,“ uvedla děkanka Libuše Ludíková.

V tyflolaboratoři budou například pomůcky pro nácvik prostorové orientace osob se zrakovým postižením včetně vodících linií i pomůcky pro nácvik sebeobslužných činností.

Jan Příborský čte knihu Jarmily Cholinské Procházky rosou.

Foto: PAVEL KONEČNÝ

V řadách pedagogů a výzkumníků je dokonce několik absolventů, kteří mají sami zrakový handicap. Na základě vlastních zkušeností mohou výrazně přispívat ke zkvalitnění výuky i výzkumu.

Braillské zobrazovače i tyflomapy

Na výrazně vyšší úroveň se dostane i počítačové vybavení se speciálními softwary. „Pořídíme počítače s odečítači obrazovky a také se zvětšovacími softwary pro slabozraké klienty. Dále tam budou skenery pro běžné tisky, ale i pro Braillovo písmo, s nímž řada klientů i studentů stále pracuje. K dispozici budou rovněž braillské zobrazovače neboli braillské řádky, které umožňují nevidomému klientovi přečíst si hmatovou cestou text, jenž má na monitoru počítače,“ uvedla Dita Finková z Ústavu speciálněpedagogických studií.

Tyto pomůcky zrovnoprávní i podmínky pro studenty se zrakovým postižením, kteří dosud byli limitováni v přístupu k informacím a jejich zpracování. Tato omezení padnou i při výzkumu. „Nebudou již potřebovat žádného prostředníka, budou mnohem samostatnější,“ doplnila Ludíková.

Výzkumníci chtějí pokračovat v započatém vývoji speciálních tyflomap pro nevidomé či slabozraké. Technologie vznikla zhruba před třemi lety ve spolupráci s přírodovědeckou fakultou a tyflomapy lze využít ve školách při výuce nebo například při individuálním nácviku tras u nevidomých osob.

Klientela se proměňuje

Tyflopedií se v každém ročníku zabývá zhruba deset studentů. Oboru se v některých semestrech věnují i posluchači logopedie nebo učitelství. Studenti po absolvování studia budou

moci pracovat se zrakově postiženými klienty – s dětmi i dospělými.

Lépe prakticky vybavení studenti budou přínosem i pro organizace, s nimiž Ústav speciálněpedagogických studií spolupracuje. „Pokud budou studenti více obeznámeni s potřebami nevidomých a budou umět pracovat i s pomůckami, které naši klienti využívají, bude to ku prospěchu věci. Spolupráce s fakultou je dlouhodobě na dobré úrovni. Studenti k nám chodí na praxe a exkurze, my jsme byli naopak konzultanty v některých projektech ústavu,“ uvedl Jan Příborský z Tyflocentra Olomouc. Podle něj je spolupráce mezi teorií a praxí přínosná pro obě strany.

Častými hosty jsou studenti také v olomoucké Základní škole profesora Vejvodského pro zrakově postižené. Její ředitel Jiří Müller tyflolaboratoř na pedagogické fakultě vítá. „Čím více přijdou studenti na praxi i prakticky vybaveni, tím to bude lepší. Budou se moci více zaměřit na metodiku a výuku. Práce s našimi žáky pro ně bude snazší,“ uvedl ředitel.

Podle odborníků osob se zrakovým postižením neubývá, klientela se ale proměňuje. Díky pokroku v medicíně lze vyléčit řadu postižení, která v minulosti končila slepotou. Na druhé straně však mnohem častěji vznikají situace, které riziko zrakových onemocnění přinášejí. Jedná se především o nedonošené děti. Navíc přibývá klientů se zrakovým postižením seniorského věku.

Dostavba fakulty začala loni v květnu. Projekt získal dotaci bezmála 300 milionů korun, přičemž příspěvek Evropské unie činí zaokrouhleně 255 milionů a příspěvek státního rozpočtu téměř 45 milionů korun.

Švýcarský velvyslanec teplé jaro nepřivezl

Olomouc se přidala ke stovce českých a švýcarských měst, ve kterých se letos koná Švýcarské jaro – Swiss Spring. Festival, jehož cílem je přiblížit alpskou zemi lidem v České republice. Švýcarský velvyslanec André Regli (na snímku uprostřed) proto navštívil také rektora Univerzity Palackého Miroslava Mašláne a pracoviště německé moravské literatury na filozofické fakultě.

„Švýcarsko, to není jen čokoláda a hodinky,“ podotkl hned v úvodu setkání s rektorem Regli. Velvyslanec se o univerzitu živě zajímal. „Vztahy, které se dotýkají vědy a technologií jsou pro nás důležité,“ vysvětlil Regli. Nejvíce jej překvapilo, že Univerzita Palackého má mezi posluchači asi stovku studentů z Malajsie a se zdviženým prstem se usmíval, když zjistil, že v Olomouci studuje i jeden Švýcar. (caf) Foto: PAVEL KONEČNÝ

Význam Velikonoc je mnohohrstevnatý

K dortu přirovnal Velikonoce **Walerian Bugel** z katedry liturgické teologie. „Základní korpus, marmeláda, další vrstva, nakonec nějaké překrytí a na to ozdoba...“ začal s přirovnáním Bugel. Když se před rokem 1989 říkalo, že Velikonoce jsou svátky jara, vnímali to podle něj věřící jako propagandu a vytěšňování všeho křesťanského. „Ale Velikonoce jsou i svátky jara. Je to ve skutečnosti ta nejstarší vrstva,“ zdůraznil Bugel. Připomněl, že semitské kultury počítají nový rok od jara, od obnovení života v přírodě a s tím spojené radosti.

„Velikonoce se nazývají židovský Pesach, počtělý výraz zní Pascha. A tento slovní základ ve svém původním významu znamená radostně poskakovat, křepčit nebo přeskočit. Pro Židy to byla doba útěku z Egypta a převedení přes Rudé moře. Další událost, vrstva či význam tkví v onom přeskočení, kdy anděl zhoubce přeskočil, vynechal domy izraelitů, které byly na veřejích označeny beránkovou krví, a ty nezničil. V tomto ohledu jsou Velikonoce svátkem díkůvzdání za vysvobození z otroctví,“ vysvětluje Bugel.

Po příchodu do zaslíbené země je s dobou Velikonoc spojena i země-

dělská rovina jako obnova a obrození země. Samotná křesťanská tradice a připomínka Ježíšova vykupitelského díla je pak podle Bugla překrytím dortového korpusu. „Tady platí, že přesnou chronologii velikonočních událostí neznáme. Jednotlivé tradice si různé liturgie různě interpretují, včetně poslední večeře. Podle Janova evangelia je večeře přípravou na slavení židovské paschy. V syrské tradici se říká, že se konala už v úterý a spíše než Velikonoce se tam slaví velikonoční Svatý týden už od Květné neděle,“ popisuje Bugel. Připomněl i svatého Ireneje z Lyonu, který eucharistii nazval kalichem syntézy. „Velikonoce

jsou spojením dějin spásy, zejména pak vrcholná událost související s utrpením, umučením a zmrtvýchvstáním Kristovým,“ řekl.

Velikonoce mají poselství i pro dnešní českou společnost. Ta prý není ani tak ateistická, jako „něcistická“, protože každý věří, že „něco“ přece jen nad námi existuje.

„To poselství je, že Velikonoce nekončí Velkým pátkem. Čili smrtí na kříži, utrpením a pocitem naprosté opuštěnosti – Bože, proč jsi mě opustil. Velikonoce nekončí ani dnem odpočinku v hrobě na Bílou sobotu, ale vše směřuje k prázdnému hrobu, k neděli. Poselství je: život zvítězil.“

Anketa

JAK VNÍMÁTE VELIKONOCE?

Jan Vavroš
4. ročník FF

Velikonoce neuznávám, nijak je nectím a na pomlázku nechodím.

Eva Stručovská
1. ročník FF

Jsem z jižní Moravy, ze Znojma, tam se Velikonoce slaví. Maluji vajíčka, kluci k nám chodí na pomlázku. Naštěstí se u nás nepolévá, ale jenom se mrská.

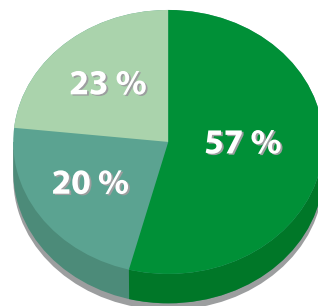
Natálie Paterová
1. ročník FF

My doma Velikonoce neuznáváme a neslavíme vůbec. Většinou to pojímáme tak, že podnikneme rodinný výlet. Ale tyto svátky rádi nemáme.

Filip Domes
3. ročník FTK

Velikonoce prožívám velmi kladně. Jsem z malé vesnice se sto deseti obyvateli, kam se rád vracím. Všichni se tam známe, o Velikonocích mají všechny babičky a maminky navrženo, chodíme od domu k domu, mrskáme a i slivovičku si dáme. Dostaneme dobroty, je to paráda. Kocar si dělám sám, ale jen z pěti prutů.

Jak vnímáte Velikonoce?

- ☒ Jako největší křesťanský svátek
- ☐ Nemám k nim žádný vztah
- ☐ Velikonoce nemusím

Přesně 141 kliknutí určilo, jak bude vypadat graf velikonoční ankety Žurnálu. Velikou noc máme letos za sebou. Někdo ji oslavil s patričníou účtou či respektem k tradicím, jiný ji hodil za hlavu nebo využil prodlouženého volna k výletu.

Ze všech respondentů jich na webovém portálu Žurnál Online přesně 80 kliklo na odpověď, že Velikonoce jsou pro něj největším křesťanským svátkem. Je to úctyhodná nadpoloviční většina, která Velikonoce buď slaví, nebo alespoň ví, proč se slaví.

Prakticky čtvrtina čtenářů se přiznala, že Velikonoce nemusí. Přestože netušíme, kdo je na opačném konci s myšlívou, dá se předpokládat, že tuto odpověď volily především ženy, které nerady otevírají dveře mládencům s tatary (kocary, karabáci, pomlázkou). Takových odpovědí bylo 32.

Nejméně často jste volili odpověď, že k Velikonocím nemáte žádný vztah. O tento pocit se podělilo 29 respondentů. Možná by se na tomto místě hodila podotázka: není to škoda? (brz)

Jarchovský: scénář se píše na gaučíku, film ve střížně

MARTINA ŠARADÍNOVÁ
PAVEL KONEČNÝ

Autor legendárních Pelíšků a držitel dvou Českých lvů scenárista Petr Jarchovský přijel přednášet olomouckým studentům v rámci projektu Literatura a film bez hranic.

Jak často debatujete se studenty na téma scenáristika?

O svém řemesle mluvím se svými studenty každé úterý na FAMU, kde od roku 1992 vedu semináře. S těmi externími se nesetkávám až tak často, zdejší přednáška je výjimečná příležitost. Do Olomouce jsem vždycky rád jezdil, protože na rozdíl od jiných měst zde je zachováno jednosálové kino a vždy tu bylo takové klubové přijetí, dobře se nám tady uváděly premiéry. To skončilo s multiplexy.

Přednáškami si vlastně vychováváte své nástupce a konkurenty. Máte nějakou třináctou komnatu, kam je nepustíte?

Nikoho nenaučíte psát nebo být filmařem. Stejně tak se nemůžete ve škole stát vynikajícím spisovatelem, tím buďte, nebo nejste. Ale můžete se podělit o nějaké zkušenosti a předávat je. A můžete se stát z průměrného spisovatele docela dobrým spisovatelem. Stejně je to i ve scenáristice.

Jak zásadní bylo pro vaši tvorbu studium na FAMU?

Své první povídky jsem psal až pro přijímačky. Předtím jsem je udělal na pedagogickou fakultu, na obor český jazyk a výtvarná výchova. Myslel jsem si, že budu učit někde na gymnáziu. Můj kamarád Jan Hřebejk se dostal na FAMU a vždy, když jsme se potkali, tak se vytahoval s indexem a jaké tam má nádherné předměty. Pedagogická fakulta byla tehdy hodně zpolitizovaná a já mu záviděl. Řekl jsem si, že tam zkusím utéct, do té relativní svobody. Nebylo to tedy rozhodnutí stát se scenáristou, chtěl jsem za kamarády.

Takže jste měl štěstí, že Hřebejk byl na takové škole?

Ano, já pokládám ale za štěstí i to, že jsme spolu studovali na gymnáziu, známe se od čtrnácti let. Honza ale svoje první studentské filmy točil podle scénářů Petra Zelenky, který vyrůstal ve scenáristické rodině. Musel jsem se hodně učit, abych klukům stačil.

Kdyby některý jiný Hřebejkův spolužák z gymnázia četl Šabacha a napsal scénář, byl by jako vás?

To ne, protože my jsme to vždy chápali jako autorskou spolupráci, jako rozdělení rolí. Já se neštítím toho sedět měsíc doma a psát, kdežto Honza je člověk, který dokáže komunikovat s lidmi, inspirovat je. A pokud jde o Petra Šabacha, jeho bratr chodil s mojí tetou do školy, o obou bratřech Šabachových, Michalovi a Petrovi

jsem slýchal od dětství. Znal jsem tak Petra z vyprávění daleko dříve, než jsem od něj cokoliv četl.

Když mluvíte o autorské spolupráci, chodíte také na plac nebo do střížny?

Ano, ale ne proto, abych to nějak kontroval. Uvědomíte si, s čím vším se jednotlivé filmové profese musejí vyrovnávat a jak ten scénář pokračuje dál. Jedno médium se přeměňuje v úplnou jinou materii odehrávající se v čase, pomocí filmové řeči, obrazu, záběrování, aranžmá scén, hereckých výkonů, zvuku a hudby. Když jste toho několikrát intenzivně přítomen, můžete lépe odhadovat, co se bude dít, jaké hrozby se ve scénáři mohou skrývat. Například když napíšete slovo „prší“, víte, že tam musí být instalován dešťostroj a film bude stát o desetitisíce víc.

Jak moc se scénář při natáčení upravuje?

Stále se přepracovává, protože se zrealňuje. Třeba se zjistí, že na natáčení na vámi určeném místě nejsou peníze. Pokud ale nastane komplikace, která vyplýne z reálných problémů, musí se ve scénáři odrazit. Definitivně se film „píše“ až ve střížně. Stříhač je takovým vašim duálním obrazem. Jinými prostředky převypravuje to, co jste napsal.

Píšete někdy na míru pro konkrétního herce?

Okamžik, kdy vstupují do hry herci, je velmi zábavná část celého procesu, protože se najednou zhmotňují vaše představy a otevírá se škála nových možností. U konkrétního herce si už můžete představit, jaké další možnosti a polohy má. Sníme třeba o tom, kdo by roli mohl hrát, a pak máme nervy, jestli bude mít čas a zda se mu bude scénář líbit. Ale to je hezká fáze, protože ještě sníte, až pak dopadne realita.

Máte snahu zkoušet spíše nové herce, nebo raději saháte po osvědčených jménech?

Petr Jarchovský (1966). Filmový a televizní scenárista. Na svém kontě má čtrnáct scénářů k celovečerním filmům Jana Hřebejka a Ondřeje Trojana. V roce 1987 začal studovat na FAMU a dodnes tam vyučuje. Také je dramaturgem v České televizi.
Foto: PAVEL KONEČNÝ

Vždy chcete někoho, kdo nejlépe ztvární vaši představu. Nepamatuji si, že bychom někdy kalkulovali s tím, že někdo je známá tvář a přijde na něj hodně lidí. Ale několikrát se nám stalo, že když jsme dopsali figuru či situace, dospěli jsme k tomu, že nám roli ztvární herec, se kterým jsme již spolupracovali a poznali jeho možnosti. Třeba Bolek Polívka byl pro nás v několika komediálních rolích nejlepší ne proto, že je slavný, ale protože naplnil naše představy nejlépe. Jinak v každém Hřebejkově filmu je vždy vedle známých osobností ve velkých rolích i někdo úplně nový, méně známý, třeba i zcela nová tvář ve filmu.

Jak píšete, máte nějaké rituály?

Šedesát procent práce spočívá v tom, že člověk někde bloumá a nesoustředí se moc na okolí. Vále se na gaučíku a nikoho nepřesvědčíte, že právě teď

děláte tu nejtěžší práci. To samotné psaní na klávesnici je už jen házení lopatou, nejtěžší je to vymyslet. Pokud má psaní k čemu vést, musí ale člověk dospět k nějakému pracovnímu rytmu. Když děti odejdou do školy, sednout ke stolu a psát. A šťastný okamžik nastává, když cítíte, že to jde. Pak musí jít sobota neděle pryč a musíte to zachytit.

Jak píšete dialogy?

Spíše si je vybavuji. Někdy třeba po přečtení scénáře zjišťuji, že všichni mluví jako já. Pak se to musí nějak zamaskovat. Někdy je komické, jak se člověk sám dopouští chyb, o nichž učí.

Dá se touto profesí uživit?

Bylo by krásné, ale to se dnes nedá, pokud nepíšete nekonečné seriály anebo nepracujete ještě v jiných, byt příbuzných profesích.

Fulbrightova nadace je financovaná americkou vládou a nabízí reálné možnosti získání stipendia pro zájemce o vědecký, pedagogický nebo studijní pobyt v USA.

Hlavním stanovištěm mého pobytu v USA v rámci Fulbrightova stipendia ve školním roce 1998/1999 (v kategorii scholar-in-residence) byla St. Cloud State University ve státě Minnesota. Přednášel jsem tam o české a evropské hudbě a hudební teorii, vedl speciální kompoziční semináře zaměřené na instrumentaci a tvorbu pro dětské sbory, bádál o hudbě tzv. Moravanů i komponoval. Během mého pobytu se ve státech Minnesota, Iowa a Nebraska uskutečnilo šestnáct provedení mých drobnějších skladeb, z toho bylo i několik premiér. Moji dva synové chodili do běžné americké školy a manželka se starala o domácnost. Zároveň se učila intenzivně anglicky, což se jí později v životě velmi hodilo.

Cestování s fulbrajtem

Ze sympatického šedesátitisícového města na horním toku řeky Mississippi jsem podnikal – jaksí navíc a s finanční podporou Fulbrightovy komise – několikadenní „spanilé jízdy“ na jiné univerzity. Nejvýznamnější byly mé přednášky „Evropská klasická hudba v současném světě“ a „Janáčkův Zpěvník zmizelého“ na Florida State University (Tallahassee), zařazené do

oficiální série přednášek předních amerických a zahraničních muzikologů. K propagaci české hudby v USA však přispělo i mé hostování na University of Iowa (Iowa City), College of St. Benedict (St. Joseph, Minnesota), American University (Washington D.C.), Wake Forest University (Winston-Salem, Severní Karolína), Moorhead State University (Moorhead, Minneso-

Jan Vičar se synem Michalem, budoucím cestovatelem. Yellowstone Park, 1999.
Foto: archiv JV

ta) a University of New Mexico (Albuquerque), na nichž jsem hovořil o „neznámé“ české hudbě po roce 1945, o hudbě proti válce, o Mozartovi v Praze i o jiném.

Zároveň mi tyto služební cesty letadlem a navazujícím přistaveným autem přinesly mnohé radosti. Brávil jsem totiž s sebou jednoho nebo druhého syna, kteří tak hodně viděli a zažili se mnou i všelijaká dobrodružství. Ta se znásobila, když celá naše rodina po ukončení oficiální části stipendijního pobytu putovala v červnu 1999 automobilem Spojenými státy od východu k západu a od severu k jihu. Úžasné byly přírodní scenérie ve státě Washington, dynamičnost Kalifornie, atmosféra Spillville (Iowa), kde Antonín Dvořák pobýval a komponoval v létě roku 1893. „Nezapomenutelným“ zážitkem byl i společný poslech Kabeláčovy symfonické skladby Mysterium času, při němž se nám na liduprázdne (a „autoprázdné“) dálnici někde v horách státu Montana zastavil automobil, neboť řidič, tedy já, v hudební euforii zapomněl koupit benzin.

Jeden z mých synů dnes pracuje v Praze jako ekonom, druhý je

Jan Vičar, 2012
Foto: PETR ZATLOUKAL

doktorandem v oboru psychologie na naší univerzitě. Ve svém cestopise Emběčkem kolem světa uvádí, že ho bláznivý nápad objet starým autem zeměkouli napadl již ve čtrnácti letech, právě při našem cestování po USA. Když si v myslí promítám všechna nebezpečí, kterým byl na své trase vystaven, zpytuji svědomí, jestli jsem mu kdysi nebyl špatným příkladem. Ale na druhé straně: Není skvělé, že Fulbrightovo stipendium mívá i vedlejší efekty, které mohou být pro fulbrajstovy potomky inspirující?

Jan Vičar
Katedra muzikologie FF UP

Fernando Krapp napsal dopis. Adresátem je Divadlo na cucky

PAVEL KONEČNÝ

Hra Tankreda Dorsta *Fernando Krapp mi napsal tenhle dopis* otevřela nedávno novou adresu Divadla na cucky. To se přestěhovalo „do vlastního“ na adresu Wurmova 7.

„Původně jsme vznikali jako seskupení mladých lidí, kteří měli sepeť s univerzitou. Působili jsme především, ale nejenom, na Konviktu v prostorách divadla K3,“ řekl Jan Žůrek, který se označil za intendanta divadla. Podle něj soubor už dlouho toužil být ve vlastním prostoru.

„V Konviktu jsme měli nadstandardní podmínky – luxusní sál, výborně technicky vybavený, ale nebyl náš. Navíc se ten prostor postupně trochu omezoval a my jsme si čím dál tím méně mohli dělat, co jsme chtěli. Pak jsme strávili rok v S-Cube, což nebyla optimální varianta, to není klub nastavený na divadlo. Nakonec jsme si mohli upravit podle sebe tyto prostory patřící arcibiskupství. Máme tam zázemí pro herce, skladovací kapacity... Splnil se nám sen,“ prohlásil Žůrek.

Divadlo studentů a kamarádů

Divadlo na cucky vzniklo v roce 2003 jako parta náctiletých kamarádů. Z klasického amatérského divadla se vyvinulo v poloprofesionální jednotku. „Posledních pět let jsme divadlo repertoárového typu. Máme

několik premiér ročně, které se častěji reprizují. I na festivalech. Divadlo se stále víc profiluje jako stálá součást kulturní scény ve městě,“ popsal Žůrek.

Na alternativní scéně pravidelně hostují profesionálové a absolventi DAMU nebo JAMU. „Soubor se postupně vyvíjel, ale dneska se dá říct, že to jsou částečně studenti, částečně absolventi Univerzity Palackého nebo lidé různě spojení s Olomoucí,“ uvedl Žůrek. Najdeme

mezi nimi studenty fakulty tělesné kultury i katedry výtvarné výchovy, bohemistiky nebo divadelní vědy. „Dělají kostýmy nebo scénu, hrají. Jádro má asi dvanáct lidí, kteří se intenzivně podílejí na chodu toho divadla. Včetně úklidu nebo obsluhy. Celkově se kolem divadla točí ale kolem čtyřiceti lidí,“ vypočítal principál Žůrek.

Tvrdí, že prostřednictvím angažmá získávají také přehled a je pro ně dílnou, kde získávají praxi. „Učí se,

jak napsat grant, jak funguje divadlo, což je pro ně ideální doplněk ke studiu. Spoustě z nich ta praxe pomohla. Honza Plíhal je teď na Nové scéně Národního divadla, Michal Blažíček je ředitelem veselského kulturního centra nebo Zuzka Mildeová patřila k zakladatelům festivalu Dream Factory v Ostravě,“ vzpomněl Žůrek.

Doupě a dopis

Poslední autorská hra, která divadlo proslavila díky „lechtivému“

námětu, se jmenovala Doupě. „Napsali jsme ji společně s choreografkou Hankou Košíkovou. Vůbec se v ní nemluví. Inspirací nám byly pornopříběhy kolující na internetu. Vymysleli jsme koncept, základní obrysy, ve kterých se to bude odehrávat a naplnění toho tvaru bylo na hercích. Ty akce mají v sobě skrytý nějaký příběh, aspoň minimální, a dají se vystopovat různé motivace lidského chování,“ vysvětlil Žůrek.

Podle něj se divadlu podařilo najít klíč jak převést tyto příběhy do jazyka pohybového divadla, tak aby to nebylo popisné. Doupě se po několika představeních dostalo i na jeviště v Brně a v létě s ním jedou na festival do Stockholmu.

Poslední nastudovaná hra od Tankreda Dorsta využívá nový prostor divadla a hraje si s ním. Využívá jeho specifika. Žůrek o hře mluví jako o manipulačním dramatu s epickými prvky. „Herci v tom příběhu hrají a zároveň ten příběh komentují zvenčí. Je to hodně herecká inscenace. Za vyzdvihnutí stojí zejména výkon Pavly Dostálové. Už proto stojí za to přijít,“ prohlásil šéf Divadla na cucky.

FERNANDO KRAPP MI NAPSAL TENHLE DOPIS

DIVADLO NA CUCKY

11. a 12. dubna
vždy v 19:30
Vstupné: 100 Kč

Univerzita v Olomouci 1573–2013

Ke 440. výročí vzniku olomoucké univerzity přispělo Vydavatelství Univerzity Palackého druhým, upraveným vydáním reprezentativní publikace Univerzita v Olomouci 1573–2009, tentokrát pod titulem Univerzita v Olomouci 1573–2013.

Text této knihy, rámovaný úvodem rektora Miroslava Mašláne a doslovem prorektora pro zahraniční vztahy Ladislava Daniela, je výsledkem práce shodného kolektivu autorů.

Zdeněk Kašpar pojednává o olomouckém školství před příchodem jezuitů do tehdejšího hlavního města

Markrabství moravského v roce 1566.

Jiří Fiala píše o historii olomouckého vysokého učení univerzity od vzniku do jeho zrušení roku 1860.

Miloslav Pojsl představuje působení samostatné C. k. teologické fakulty, od roku 1919 Cyrilometodějské fakulty bohoslovecké v Olomouci a osudy této fakulty jakožto součásti Univerzity Palackého.

Pavel Urbášek se věnuje historii Univerzity Palackého od jejího zřízení v roce 1946 do letošního roku.

Leoš Mičák líčí historii a současnost univerzitních budov.

Součástí publikace jsou faktografické přehledy včetně 142 rektorů. Nechybí též detailní výčet pramenů a odborné literatury k historii olomouckého vysokého školství a zevrubná anglická resumé jednotlivých kapitol.

Druhého vydání publikace, jejíž nápaditá grafická úprava je dílem Ivany Perůtkové, využili autoři publikace k rozhojnění bohaté ikonografie dokumentující minulost i současnost olomoucké alma mater i města, jehož je 440 let významnou součástí.

Publikaci je možné zakoupit v prodejně Vydavatelství UP. (if)

Nejkrásnější vědecká kniha v Česku je z Vydavatelství Univerzity Palackého

V soutěži Nejkrásnější české knihy roku 2012 získala Cenu ministryně kultury za první místo v kategorii Vědecká a odborná literatura publikace Neobyčejnost přirozenosti, Dům – krajina – lidé – Sluňákov – 1992–2012.

Kniha Ireny Hradecké a kolektivu, vydaná Vydavatelstvím Univerzity Palackého v Olomouci, je přitom neprodejnou publikací.

„Jde o první knižní monografii v České republice, jež líčí okolnosti vzniku nízkoenergetického domu – Centra ekologické výchovy Sluňákov v Horce u Olomouce, a to od myšlenky vybudování, přes projekt a výstavbu až k uvedení do provozu. Kniha zevrubně informuje o iniciátorech projektu, architektonickém ztvárnění objektu a o jeho vybavení výtvarnými artefakty,“ popsal publikaci mluvčí vydavatelství Jiří Fiala.

Čtenář se dozví vše podstatné o poslání a aktivitách Sluňákova, který loni oslavil dvacetiletí své existence.

„Na nápadité grafické úpravě a sazbě oceněné publikace, jež může vzhledem k uplatnění vakátů fungovat též jako ekologický záznamník, se podílely Zuzana Brychtová a Jana Delafontaine z grafického studia Kultivar. Obrazovými studiemi rostlin přispěly do publikace Irena Hradecká a Zuzana Brychtová,“ dodal Fiala.

Náročného tisku a vazby knihy se zhostila tiskárna Trico. Součástí publikace je CD s dokumentárním filmem Víta Janečka Nejvyšší hora na Hané.

Centrum ekologické výchovy Sluňákov získalo v roce 2007 Grand Prix architektů a jeho vnitřní prostory zdobí díla Františka Skály mladšího, Miloše Šejna, Miloše Fekara a Marcela Hubáčka. (caf)

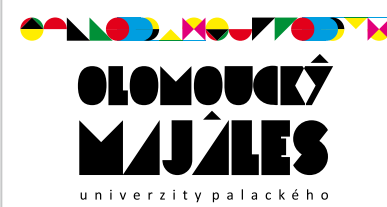

PŘEHLED CELÉ BŘEZNOVÉ PRODUKCE JE UVEŘEJNĚN NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH VYDAVATELSTVÍ UNIVERZITY PALACKÉHO.

Majáles nebude jen pro studenty

Nabitý dvoudenní program, který zasáhne celou Olomouc, slibují pořadatelé Majálesu Univerzity Palackého. Oslava studentského života ovládne město ve dnech 7. a 8. května.

Majálesový program čítá osmdesát bodů v patnácti lokalitách, centry budou Zbrojnice a Korunní pevnůstka.

„Cílíme také na rodiny s dětmi a veškerou veřejnost. Druhý den je státní svátek, takže se mohou přijít bavit se studenty,“ uvedl hlavní koordinátor Majálesu Ondřej Martínek. Podle něj půjde o jednu z největších akcí pod hlavičkou 440. výročí univerzity, ale i v rámci kulturní nabídky ve městě.

„Kromě hudebních hostů, jako jsou Vltava, Lavagance, Flöx nebo američtí Rat City Riot, chystáme také divadelní šapitó v letním kině, besedy s vědci, výstavy nebo třeba chill-out zónu v Bezručových sadech. Prezentovat se budou studentské organizace, katedry a vědecká pracoviště,“ vyjmenoval Martínek.

Dvoudenní majálesový maraton odstartuje korunovace krále majálesu na Horním náměstí. Podrobnosti jsou na webových stránkách majales.upol.cz (vim)

Latina dnes?

Studium klasické filologie se v dnešní době jeví jen jako jakási výstřednost od skutečného života odtržených intelektuálů. Tento pohled ale nejspíše plyne z neznalosti a z nepřilíživého zájmu o tento obor. Realie antického světa byly dostatečně spaty s reálným životem a dědictví „věčných pravd“ je toho jasným dokladem. Dnešní latinista nebo grecista nemusí nutně být pouze knihomol zabývající se problematikou místy nějakého neznámého rukopisu. Dlouhodobá zkušenost ukazuje, že vedlejším produktem studia těchto „mrtvých“ jazyků je logické myšlení, schopnost argumentace a systematický přístup k řešení různorodých problémů a že takoví absolventi jsou např. ve Velké Británii velmi žádaní na vysokých postech prestižních bank nebo poradenských firem. Klasické vzdělání má punc výjimečnosti a při přijímání na takové univerzity, jako jsou Cambridge nebo Oxford, hraje znalost latiny a řečtiny důležitou roli a je známkou toho, že student je schopen náročného studia.

Katedra klasické filologie FF UP, navzdory běhu času, současným trendům a stigma zbytečnosti, se snaží tuto disciplínu stále pěstovat, protože věří v její životaschopnost a smysluplnost. Od roku 1992, kdy byla po dlouhé odmlce na začátku 60. let katedra znovu založena, se zde utvářel tým generačně i myšlenkově blízkých odborníků, kteří rozvíjejí široké spektrum disciplín od věd o antice přes medievistiku až po neolatinistiku. V posledních několika letech se katedra zaměřuje na tradice a recepci antické kultury v období renesance a baroka, a to jak v oblasti literatury, tak výtvarného umění, které v rámci střední Evropy právě v Olomouci a jejím širším regionu dosáhly jednoho ze svých vrcholů. Badatelská práce v této oblasti přinesla také několik publikačních počínů, např. studii Lubora Kysučana Antické tradice v barokní latinské literatuře českých zemí nebo filmový dokument Antická Olomouc Barbary Pokorné. Orientace zejména na renesanční

kulturu přinesla také spoluúčast na významném vědeckém projektu Katedry filozofie FF UP Centrum pro práci s renesančními texty. V jeho rámci byla na konci února v Olomouci uspořádána úspěšná konference Antické tradice v renesanční kultuře, které se zúčastnilo 27 přednášejících z Čech a Slovenska.

Klasická filologie bude asi vždy menšinovým a částečně luxusním oborem, ale lze se domnívat, že v budoucnu může stále silněji plnit svou propedeutickou roli, a to nejen v oblasti lingvistické. Jako průprava k poznání mateřského jazyka a ke studiu cizích jazyků se latina již dávno osvědčila. V medicíně, právu nebo přírodních vědách snahy o nahrazení latiny angličtinou téměř vždy selhaly, a proto i na tomto poli bude asi nadále nepostradatelná. Byť jen základní znalost latiny může velmi prakticky a s prospěchem zúročit nejen pověstný dělník ve šroubárně čtoucí si Vergilia, ale i medik, právník, teolog, biolog. Latina tak zřejmě i nadále zůstane nepostradatelnou propedeutikou pro romanistiku stejně jako zvládnutí odborné terminologie dlouhé řady přírodních i humanitních věd. Rovnocenně nezbytnou úlohu může zůstat i při hledání kulturních a politických souvislostí naší západní kultury, které se v dnešním multikulturním světě stávají čím dál tím méně uchopitelné. Snad tedy není příliš troufalé se domnívat, že každý absolvent filozofické fakulty by měl s touto disciplínou přijít alespoň letmo do kontaktu, když už pro nic jiného, tak alespoň pro ono známé klasikovo: animus firmandus est!

Barbara Pokorná
Katedra klasické filologie FF UP

Česko-americká televize z Floridy hledá spolupracovníky

Hledáme jednoho, dva, tři studenty na pomoc s public relations v České republice. Dotyčný by pracoval jako manažer tiskových zpráv nebo manažer komunikace s veřejností.

Každý týden máme ve vysílání jeden nebo dva dokumenty, které se týkají některého z českých měst či regionů. Chceme vždy kontaktovat je-

jich radnice či státní správu a dát jim na vědomí, že jsme o nich vysílali, popřípadě je požádat, aby se o takovém vysílání zmínili v jejich médiích.

Jsmo nezisková krajanská organizace a náš tým je složen z dobrovolníků. Můžeme studentům za pomoc nabídnout doporučení do zaměstnání a vystavení novinářské průkazky. Nejedná se o práci, která by zabrala hodně času, jen poslat krátký text každý týden na několik e-mailů.

Zájemci u nás mohou najít uplatnění i v počítačové grafice nebo filmování krátkých reportáží, například o folkloru nebo historických památkách.

John Honner, ředitel a dobrovolník
Telefon do USA: +170 8813 0028
Skype: honza8130028

Reintegrace českého vědce a vytvoření špičkového týmu v informačních vědách CZ.1.07/2.3.00/20.0059

Na katedře informatiky je od června 2011 řešen projekt s názvem „Reintegrace českého vědce a vytvoření špičkového týmu v informačních vědách“. Jde o projekt Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost MŠMT a bude řešen do května 2014. Cílem projektu je uskutečňováním naplánovaných aktivit projektu vytvořit a stabilizovat kvalitní výzkumný tým v oblasti informačních věd.

Jako součást řešení projektu vznikla laboratoř DAMOL (Data Analysis and Modeling Lab), na jejichž webových stránkách (<http://damol.info/>) se mohou zájemci seznámit s průběžnými výsledky a probíhajícími aktivitami projektu. K dispozici jsou například videozáznamy a pre-

zentace k uskutečněným seminářům projektu. V uplynulém období se uskutečnilo 27 vědeckých seminářů, přitom na 17 z nich vystoupili odborníci ze zahraničí, 31 čtecích seminářů a 27 studentských seminářů. Těžištěm odborné práce týmu je výzkum nových metod analýzy dat a jejich teoretických a algoritmických základů. O těchto tématech vznikla s podporou projektu již řada prací publikovaných v mezinárodních časopisech a sbornících konferencí.

V září 2013 se s podporou projektu uskutečnil mezinárodní konference „Relational Data Analysis“. Účastníci z řad akademických pracovníků a studentů budou mít možnost seznámit se s moderními trendy v oblasti analýzy relačních dat.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INZERCE P-13-06

Univerzita rozšiřuje pro studenty podporu zahraničních pobytů

Pobyty na zahraničních univerzitách se již staly nedílnou součástí studentského života. Také studenti Univerzity Palackého v Olomouci stále častěji tráví část svého studia na některé partnerské univerzitě mimo Českou republiku, tak například v roce 2012 studenti UP prožili za hranicemi 110.693 „studentodínů“. Studium a získávání zkušeností mimo svou alma mater však kromě nesporných přínosů občas doprovází méně příjemné události – nemoc, zranění, ztráta či odcizení dokumentů, notebooku či jiných osobních věcí. Pro vycestování je proto nanejvýš žádoucí, aby rizika byla pokryta cestovním pojištěním. Vedení UP (na rozdíl od některých jiných vysokých škol v ČR) proto podporovalo výjezdy studentů tím, že plně hradilo pojištění a zajišťovalo náročné administrativní procedury s pojištěním spojené. Úhrady za pojištění se díky vyjednávání do roku 2012 téměř nenavýšovaly, přitom počet studentů, kteří s UP vycestovali, se za uplynulých šest let téměř zdvojnásobil. Studenti také začali cestovat do rizikových oblastí a zemí, které mají část území ve válečné zóně, a výše pojistného plněně se ztrojnásobila. Proto v souladu

s pojistnou smlouvou byl poplatek za pojištění studentů UP a zaměstnanců cestujících do zahraničí navýšen o cca 250 tisíc Kč. Vedení UP (opět na rozdíl od některých jiných vysokých škol v ČR) nepřeneslo tyto

zvýšené náklady na studenty, ale pokryje je v rámci stávajícího rozpočtu. Mezinárodní mobilita studentů tak je a bude i nadále pro vedení Univerzity Palackého prioritou.

Tomáš Kopřiva, kvestor

Forum Romanum v Římě.

Foto: LADISLAV DANIEL

ŽURNÁL Univerzity Palackého

Vychází každé druhé pondělí | Registrace: MK ČR E 12524, ISSN 1804-6754
Vydává Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc | IČ: 61989592
Předseda redakční rady: Michal Malacka | Vedoucí redakce: Pavel Konečný
Redakce: Biskupské nám. 1, Olomouc | Telefon 585 631 155 | E-mail: zurnal@upol.cz
Tisk: Tiskárna Budík Grafika, s. r. o. | Náklad 2 000 ks

YTYTŠTŠNO NA RECYKLOVANÉM PÁPIRU

POTKÁME SE
U MODRÉHO KONTEJNERU

Snem bikaera Pavla Skalického je olympiáda

PAVEL KONEČNÝ

Studentovi rekreologie Pavlu Skalickému učarovala horská kola už doma v Žamberku. Juniorský mistr republiky v půlmaratonu a bronzový medailista Českého poháru v olympijské disciplíně cross-country se chystá na novou sezonu. Loňským největším úspěchem bylo jeho prvenství v Moravském bikemaratonu.

„Bylo tam asi šest set závodníků, většina byli amatéři nebo hobby závodníci. Těch, co si mohli myslet na první místo, bylo asi pět,“ zavzpomínal Pavel. V druhé části závodu všem ujel a vyhrál.

Kdo chce vyhrát, musí podle něj trénovat systematicky celý rok. Ideální jsou tři hodiny denně. „Dneska bych měl jet dvě hodiny, ale že je zima, dám si jenom hodinu veku kolem Olomouce a pak hodinu doma na trenažeru,“ zamýšlí se, zatímco venku mrzne. Jaro proto tráví většinou v Itálii nebo na Mallorce.

„Je tam ideální počasí kolem dvaceti stupňů. Navíc na Mallorce je půl ostrova rovina a polovina kopce. Napřed proto najíždíme kilometry v nízkých intenzitách, teprve pak jedeme do kopců. Ale na jaře se trénuje i více, třeba pět hodin denně. Když už se něco najede, tak v průběhu sezony se trénink zkrátí. Zato je intenzivní, třeba ve vyšší rychlosti,“ popisuje Pavel a potvrzuje, že na jaře se zadek musí také osedět. „Když si člověk na to zvykne, tak už to necítí.“

Zimní příprava to je plavání, posilování nebo lyže, ty má rád. „U nás v Červené vodě dělám dokonce instruktora,“ dodává Pavel. Ke všemu si ještě udělal potápěčský kurz. Jak říká: prostě ho baví outdoorový sporty. Na rozdíl od matematiky.

Pavel Skalický (1992). Český reprezentant v závodech horských kol oceněný i Cenou rektora Univerzity Palackého. Největší úspěchy: zlaté medaile z Moravského bikemaratonu, Hynčického cyklomaratonu a Sportbárt bikemaratonu. Druhé místo si vyjel na Stalak Bike Cupu. Foto: PAVEL KONEČNÝ

První kolo s odpruženou vidlicí a špatným zámekem

S kolem začal jako malý kluk. Táta hodně jezdil. „Mě to tak nějak chytlo, když u nás vznikl cyklistický oddíl. Ale začátky nebyly nic moc, začalo mě to víc bavit, když jsem začal trénovat a vyhrávat. Zvýšila se mi motivace a dostal jsem se do reprezentace,“ popsal své začátky.

Jak tvrdí, ve dvanácti dostal prvního kolo s odpruženou vidlicí, jaké v okolí nikdo neměl. „Byl to modrý Author. Jezdil jsem na něm pořád a všude. I do školy, což se stalo osudným, protože mi ho ukradli. Na to druhý jsem si už dával pozor.“ Dnes jako mistr a reprezentant dostává

kola od sponzorů, jiné pro silniční cyklistiku a jiné do terénu.

„To proto, že asi ze sedmdesáti procent trénuji na silnici. I když silniční cyklistika je královská disciplína, rozhodl jsem se pro horská kola,“ řekl Pavel. Jedním z důvodů je i to, že závody na horských kolech trvají asi hodinu a půl. Na silničních se jede třeba pět hodin. „Člověk si musí vybrat, co bude dělat. Nelze jezdit dobře obě disciplíny,“ tvrdí Pavel.

Nejtěžší je dobrý start a přečtení terénu

Na horských kolech se startuje pistolí. Všichni stojí na široké ploše a rovnou se najíždí do terénu, kde se

vše zúží do trychtýře. Je důležité mít dobrou startovní pozici. Tu určuje průběžné pořadí v Českém poháru.

„Na silnici je jedno, jestli stojíte ve předu nebo vzadu, tam jede peloton pohromadě. Na horských kolech se to trhá. Ti, co startují vzadu, jsou v nevýhodě, po těch cestíčkách se prostrkat dopředu je těžké,“ komentuje atmosféru závodů.

Nejtěžší je podle něj mít cit pro terén, mít dobrou techniku na kořenech, na kamenech, na překážkách. „Píchnul jsem asi pětkrát v životě. Na horských kolech používáme bezdušové pláště se speciálním roztokem vevnitř, který je schopen defekty zaplép. Pokud se plášť vyloženě neroz-

řízne, tak ten tmel účinkuje a může se jet dál,“ vysvětlil.

Štěstí měl i na pády. „Na horském kole jsem spadl hodněkrát, ale nikdy se mi nic nestalo, maximálně oděrky. Na tom silničním to bolí více. Sedřít se na asfaltu není nic příjemného,“ oťepal se.

Popularitě sportu hodně pomohlo olympijské vítězství Jaroslava Kulhávého v Londýně. „V české špičce jsou teď tři lidi, co zajedou do desátého místa ve světovém poháru. Horskou cyklistikou se živí tak deset, dvanáct, zbytek jsou amatéři,“ objasňuje situaci.

Jeho malým snem je mít svůj cyklistický oddíl. „Chtěl bych pracovat s mládeží, dělat trenéra,“ konstatoval Pavel. Jeho velkým snem je naopak olympiáda. „To je asi pro každého sportovce, ale v naší konkurenci je to hodně těžké,“ zasníl se.

Mezi závodníky podle něj existují kamarádké vztahy. „Když se odstartuje, tak jde ale všechno stranou. Až v cíli jsme pak zase kamarádi,“ usmívá se Pavel. Má před sebou novou sezonu. Už o víkendu pojede závod v Teplicích nad Metují a tři týdny nato Český pohár.

Konference plná barev

Čtvrtý ročník Konference plné barev připravují studenti fakulty tělesné kultury. Setkání mladých vědců nad tématy z kinantropologické oblasti se uskuteční 17. dubna. Účastníci se mohou těšit také na doprovodný kulturní program.

„Konference je určena pro všechny vysokoškolské studenty, kteří se nějakým způsobem zajímají o kinantropologii, tedy o pohyb člověka z vědeckého pohledu. Mají tak jedinečnou možnost prezentovat vlastní odborné příspěvky a na vlastní kůži okusit atmosféru vědecké konference,“ uvedl za organizátory Ladislav Baloun.

Účastníci se setkají s celou pleádou vědeckých osobností. Pozvání mimo jiné přijala profesorka Anna Hogenová, která na kinantropologii nahlíží z filozofického hlediska. „Péče o tělo musí být provázena péčí o duši, obojí musí být v kalokagathické harmonii. Jde o porozumění celkům, které se nedají pochopit jako adice jednotlivých částí. Jde tu o vhledy do podstat a to vše filosofie dokáže zpřístupnit,“ komentovala Hogenová své zaměření.

Třídenní akce začíná uvítacím večerem určeným výhradně pro účastníky setkání. Společenský program následující den může navštívit kdokoli. Na večer je v neředinské menze připraven koncert šansonierky Ivy Kevešové. (vim)

Univerzita má nové přeborníky ve šplhu

Jan Čepera ovládl univerzitní přebor ve šplhu. Mezi muži nenašel konkurenci na čtyř ani osmimetrovém laně. Mezi ženami si dobře vedla Monika Brandejská, která z tělocvičny odcházela s bronzovou a stříbrnou medailí.

Devátý ročník závodu byl určen především pro studenty fakulty tělesné kultury. V obou disciplínách ale bojoval i medik Petr Daňa. „Šplhání na laně zažilo boom v celé republice asi před deseti lety. Navíc držitel světového rekordu byl v té době náš

student Aleš Novák, takže to nás ještě víc inspirovalo k tomu, aby šplh byla jedna ze sportovních soutěží,“ uvedla vedoucí katedry sportu Soňa Formánková.

Čtyři metry pod čtyři sekundy. Nebo vůbec

Pro muže i ženy z její fakulty bylo povinné čtyřmetrové lano. Muži navíc startovali ze sedu a šplhali bez přírazu. Někteří přesto čtyři metry nezvládli ani přes mohutný potlesk a silné povzbuzování stovky hrdel. „Musí

trénovat, poslední šanci na zápočet mají v září. Každý musí umět šplhat,“ řekla lakonicky Formánková.

Bronzovou příčku mezi dívkami obsadila Monika Brandejská. „Nechkala jsem medaili, mezi holkami byla velká konkurence, na medaili jsem vůbec nemyslela. Asi nejlepší je neunavit se předem, jet hned naplno, hned naostro,“ poradila Brandejská.

Mužský vítěz Jan Čepera přišel na start proto, že mu loni stupně vítězů o pár desetinek unikly a skončil čtvrtý. „Tak jsem si řekl, že to letos zkusím znovu. Netrénoval jsem, ale mám doma hrazdu, tak jsem o víkendech shyboval. Asi to byla dobrá průprava,“ zhodnotil Čepera. Přitom tentokrát mu nevyšel druhý pokus, který se nepočítal.

Osm metrů jen pro dobrovolníky

Šplh patřil dříve mezi olympijské sporty. Bedřich Šupčík na VIII. olympijských hrách v Paříži získal v roce 1924 dokonce první československou zlatou olympijskou medaili. Osmimetrové lano zvládl za 7,2 sekundy.

Osmimetrové lano spadalo do kategorie open. „To už je vyložené pro dobrovolníky. Jezdili sem i lidé z Ostravy,“ podotkla ředitelka závodu Martina Poláková. Letos našlo

odvahu vyšplhat pod strop třináct gymnastů. A Čepera zvítězil druhým pokusem. „Všichni křičeli přidej, tak jsem si myslel, že jsem pomalejší,“ vysvětlil po závodě přeborník.

Osmimetrová vítězka Markéta Uhrová tvrdila, že šplhala, co ji síly stačily. „Bylo to tak na těch osm metrů. První pokus byl pro mě lehčí, v druhém mi zatuhly ruce a byla znát únava,“ svěřila se.

Celkem se 26. března na startu objevily asi čtyři desítky žen a dvojnásobek mužů. (caf)

Některým účastníkům se u čtyřmetrové značky ulevilo, jiní ve výšce předváděli žertovné kousky. Foto: PAVEL KONEČNÝ

VÝSLEDKY:

ŽENY 4 metry:

1. Jana Hanuštiaková	5,06
2. Michaela Zavadilová	5,70
3. Monika Brandejská	6,04

ŽENY 8 metrů:

1. Markéta Uhrová	13,97
2. Monika Brandejská	16,76
3. Pavlína Mičková	17,90

MUŽI 4 metry:

1. Jan Čepera	3,81
2. Petr Daňa	3,91
3. Martin Matera	3,99

MUŽI 8 metrů:

1. Jan Čepera	8,72
2. David Kohn	9,16
3. Petr Daňa	9,17

Stane se

- středa 3. dubna (16:00)
Přednáškový večer Spolku lékařů v Olomouci: **Epidemiologie infekčních a významných neinfekčních onemocnění**. Teoretické ústavy LF UP, Hněvotínská 3.
- středa 3. dubna (19:00)
Kick-Ass. Obyčejný teenager Dave Lizewski se rozhodne stát se superhrdinou. Rezervace vstupenek na www.pastichefilmz.org. UC UP, filmový sál, 3. patro.
- čtvrtek 4. dubna (8:00)
Přednáška z cyklu diplomata Jana Hebnara **Jak podnikat v Číně?** FF UP, velká učebna, Křížkovského 10.
- čtvrtek 4. dubna (19:30)
XV. reprezentační ples VKH Olomouc. Slovanský dům, Hynaisova 11.
- pátek 5. dubna (9:30)
Kurz pro akademiky **Praktické využití stylů a technik supervize**. Učebna B1, PřF UP, tř. Svobody 26.
- pátek 5. dubna (9:30)
Odborný seminář **Změny v dědickém právu po přijetí Nového občanského zákoníku** povede dr. Václav Bednář. Info na <http://cdv.upol.cz>.
- sobota 6. dubna (18:00)
Veřejný **Absolventský koncert studentů Celostní muzikoterapie** pod vedením Lubomíra Holzera. UC UP, atrium.
- neděle 7. dubna (17:30)
Divadelní inscenace francouzské dramatičky **Yasmina Reza: Obraz**. Pořádá Divadlo Konvikt. UC UP, divadelní sál K3.
- úterý 9. dubna (18:30)
Hosty Lubomíra Machaly v dalším autorském čtení **Ex libris** budou prozaici Emil Hakl a Václav Kahuda. FF UP, Křížkovského 10, posluchárna č. 18.
- středa 10. dubna (14:15)
Kurz pro doktorandy **Výzkumy v praxi: využití v humanitních vědách**. PřF, tř. 17. listopadu, učebna LP 5008.
- středa 10. dubna (16:45)
Přednáška Tomáše Němečka, právníka a vedoucího přílohy Právo & Justice v Lidových novinách, **O tiskových sporech, mediálním právu, ochraně osobnosti, „našich slavných prohrách“**. Aula PF.
- středa 10. dubna (17:00)
Osobnost biskupa Jindřicha Zdíka. Přednáška prof. Miloslava Pojsla z cyklu 950 let obnoveného biskupství v Olomouci.
- středa 10. dubna (19:00)
Filmový klub uvede sci-fi **Demolition Man**. Filmový sál UC UP. (Isk)

Miss Psychologie: Romana Lyra Žihlavníková

První miss. Korunku, šerpu, kytici a řadu darů si z finále celorepublikové soutěže o titul Miss Psychologie odnesla 22. března Romana Lyra Žihlavníková. Studentka třetího ročníku olomoucké psychologie oslovila také publikum a zvítězila i v soutěži Miss Sympatie. Za první vicemiss zvolila porota Karolínu Hromádkovou, druhou vicemiss se stala Hana Simonová. (map)

Foto: MILADA HRONOVÁ

„Tady můžu zvítězit jedině recesí“

Historicky první Miss Psychologie Romana Lyra Žihlavníková zvolila na soutěži krásy zvláštní taktiku. „Když jsem viděla hezké blondaté konkurentky, řekla jsem si, že tady můžu zvítězit jedině recesí,“ prohlásila bezprostředně po vyhlášení výsledků Romana. Myslela tím svůj aktuální barevný přeliv. „Ještě se celá třepu, opravdu jsem svému vítězství nevěřila,“ dodala.

Romana si o sobě myslí, že má příliš dlouhý gen D4DR, který prý způsobuje, jak moc chce člověk riskovat, jak moc chce zažít adrenalinový zážitek. Romana je přesvědčena, že má tento gen hodně dlouhý.

Dívka, jejíž motto zní: Všechno má svou cenu, pochází z Košic. Vzhledem ke svému neustálému cestování mezi Košicemi a Olomoucí si nejvíc užije tablet, který se stal součástí její výhry. Na pětisetkilometrovém úseku si tak bude moci například dokončit svou bakalářskou práci, zaměřenou na evoluční psychologii a behaviorální ekonomii. Podle Romany jde v této práci v podstatě o morální rozhodování. „Pracovala jsem na experimentu, který se zabýval tématem: Zrcadlo snižuje vandalismus,“ vysvětlila novopečená Miss Psychologie, říkající si Lyra.

Nominační kola soutěže Miss Psychologie proběhla v únoru. Z nich vzešlo šest finalistek, z nichž pětice byla studentkami olomoucké psychologie, jedna studentkou sociologie a andragogiky. Mezi soutěžní disciplíny patřila proměna v plavkách a netradičně i v bílém plášti. V průběhu večera dívky bojovaly také o to, která z nich je nejlepší v Rorschachově projektivní metodě, světově nejrozšířenějším psychodiagnostickým nástroji se skvrnami.

„Říkal jsem si, že soutěží krásy je hodně, žádám z nich se však nesnaží děvčata ukázat ve světle duševní krásy. V psychologii jde především

o duši, tato děvčata ukázala i důvtip, smysl pro humor a také to, že psycholožky jsou zároveň i krásné ženy. Všechny soutěžící studentky byly statečné a jsem rád, že se soutěže účastnily,“ řekl prezident soutěže Jan Jokl.

Viceprezidentka Ester Šromová zalitovala, že svou miss nevolí celá Univerzita Palackého.

Soutěž Miss Psychologie 2013 organizovalo studentstvo katedry psychologie. Volba královny krásy zároveň neoficiálně odstartovala 10. celostátní konferenci České asociace studentů psychologie, jejímž tématem byla Svoboda myšlení aneb Kreativita (ne)všedních dní. (map)

UNIVERSITAS PALASCAKIANA

Mediální obraz univerzity v odrazu zpětného zrcátka tiskového mluvčího Radka Palaščíka

Mexiko, Namibie, Arizona, Argentina nebo ostrov Tenerife? Miroslav Pech a Dušan Mandát ze Společné laboratoře optiky pomáhají vybrat nejvhodnější místo pro stavbu mezinárodní observatoře. Ta má zkoumat kosmické záření a v některé z těchto lokalit by měla začít růst už v příštím roce. Olomoučtí optici se také budou podílet na výrobě a kontrole zrcadel, která budou součástí obřích optických teleskopů. **(ČT 1 | 18. 3.) Optici z UP svými aktivitami přesahují nejen hranice regionu a Česka, ale i planety Země.** ■ Soutěž Podnikavá hlava podpoří už počtvrté nejlepší podnikatelské záměry. V uplynulých ročnících mezi ně patřila řada unikátních projektů. Třeba ten, který se zabývá výrobou etiket z jedlého papíru. „Etikety se zapékají na chléb nebo jiné pekařské výrobky tak, aby lidé hned poznali, od kterého výrobce jsou,“ říká Robert Plasgura, majitel firmy BreAd. Loni vyhrála Kamila Bátková, dnes úspěšně rozvíjející svůj byznys s bylinkovými sirupy. **(Radniční listy | 25. 2., Deník, MF Dnes | 27. a 28. 3.) Dobrý nápad a odvahu! Uzávěrka je 18. dubna.** ■ Olomoučtí ornitologové, včetně odborníků na ptačí říši z přírodovědecké fakulty, si připomněli Světový den vrbců. Na skutečnost, že vrabec domácí i polní patří mezi ohrožené živočichy a z přírody a našich měst postupně mizí, upozornili společnou odpolední procházkou v Olomouci-Holici doplněnou o pozorování mizějícího druhu. **(Enviweb.cz | 17. 3.) S pověstným vrabcem v hrsti je to čím dál tím složitější. S holuby na střeše taková potíž není.** ■ Webcam trolling je nový fenomén, který se

stále častěji objevuje na internetu a jehož obětí jsou především děti. Ty bývají podvodně lákány na erotické videohovory přes oblíbené komunikační nástroje. Získané intimní záběry pak podvodníci umísťují na internet nebo je využívají k manipulaci a vydírání. Jak je pobyt „na síti“ rizikový, zkoumají už několik let odborníci z univerzitního projektu E-bezpečí. **(Novinky.cz | 22. 3.) Pevná linka a psací stroj Consul. To byly časy!** ■ V Opavě budou vzpomínat na Jana Balabána. V historické výstavní budově Slezského zemského muzea vyrostla „replika“ legendárního antikvariátu a klubu Černý pavouk. Lidé si tam budou moci znovu připomenout nejen Balabánovu tvorbu, ale i záliby či prostředí, do kterého rád chodil. Děje se tak bezmála tři roky po předčasném úmrtí spisovatele, překladatele a absolventa Filozofické fakulty UP. **(iDnes.cz | 26. 3.) Zeptejte se táty, dokud to ještě jde.** ■ Výprava ekologů z UP má za sebou úspěšnou expedici na Borneu. Studenti a pedagogové strávili tři týdny zkoumáním místní fauny a flóry. V tropických deštných lesích objevili mimo jiné i několik nových druhů bezobratlých a rostlin. **(Deník | 19. 3.) Matka příroda má v rukávu vždy nějaké překvapení. Bude u nás sněžit i v červnu?** ■ Student rekreologie Šimon Pelikán vyráží na historické plachetnici kolem světa. Bez internetu, mobilu, prostě postaru. Na holandské historické plachetnici Oosterschelde se zúčastní první etapy transoceánské výzkumné plavby, jejímž smyslem je zkoumat psychické, sociální a spirituální dimenze života člověka v extrémních podmínkách. **(MF Dnes, Olomoucký deník, Právo, rozhlas.cz | 15.–27. 3.) Další číslo Žurnálu UP bezpečně doplulo do přístavu. Ať se totéž povede olomouckým námořníkům. Ahoj.**

